

Univerzita Palackého v Olomouci

Právnická fakulta

Andrea Hrdinová

Institut vykazání z pohledu Policie ČR

Bakalářská práce

Olomouc

2023

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma Institut vykázání z pohledu Policie ČR vypracovala samostatně a citovala jsem všechny použité zdroje. Dále prohlašuji, že vlastní text této práce včetně poznámek pod čarou má 61 976 znaků včetně mezer.

V Přerově dne 18.března 2023

.....

Hrdinová Andrea

Ráda bych poděkovala vedoucí mé bakalářské práce doc. JUDr. Kateřině Frumarové, Ph.D. za odborné vedení mé práce, za přístup při konzultacích, vstřícnost, cenné rady, a především za trpělivost.

Obsah

Úvod.....	5
1. Základní pojmy	7
1.1. Domácí násilí	7
1.2. Ohrožená osoba vs. Osoba násilná.....	8
1.3. Společné obydlí.....	9
2. Domácí násilí a ochrana proti němu.....	10
2.1. Znaký domáciho násilí	10
2.2. Diferenciace typů domáciho násilí.....	10
2.3. Závažné vzorce domáciho násilí	11
2.4. Ochrana před domácím násilím	13
3. Institut vykázání a jeho realizace	17
3.1. Historie	17
3.2. Současná úprava průběhu vykázání	19
4. Institut vykázání v praxi.....	24
Závěr	29
Seznam použitých zdrojů.....	31
Abstrakt a klíčová slova.....	34
Abstract and key words	34

Úvod

Bakalářská práce pojednává o institutu vykázání, který je jedním z preventivních opatření směřujících k ochraně ohrožených osob před domácím násilím. Jeho cílem je vykázat násilnou osobu ze společného obydlí a poskytnout tak náležitou ochranu ohrožené osobě. Provádí se v moment, kdy existuje důvodné podezření, že by mohlo dojít k násilnému útoku. Zkoumání vykázání se bude soustředit na vývoj právní úpravy vykázání od roku 2005 až po současnost na území České republiky. Cílem této práce tedy bude přiblížit základní pojmy související s vykázáním, popsat domácí násilí a jeho základní znaky a druhy. V souvislosti s domácím násilím se pokusím blíže představit jednotlivé druhy ochrany proti domácímu násilí a představím stěžejní instituce, jež tuto ochranu a pomoc zajišťují. Zároveň budou specifikovány i obranné prostředky směřované proti rozhodnutí o vykázání. Dále se práce bude zabývat vývojem právní úpravy institutu vykázání a bude vystupovat z dřívějšího policejního zákona a popíše změny nastalé v této oblasti související s přijetím nové právní úpravy. Zaměří se i na skutečné příklady, na kterých bude poukazovat na různé aspekty vykázání a na problémy s ním nastávající.

V mé práci se pokusím odpovědět na tyto výzkumné otázky:

- Představuje právní úprava institutu vykázání dostatečně efektivní prostředek k ochraně ohrožených osob?
- Z jakých důvodů nenaplnjuje telefonické oznámení vykázání zákonem stanovenou podmínku ústnosti?

Za zásadní zdroje považuji zejména zákon č. 273/2008 Sb., o Policii ČR, ze kterého bude celá problematika vycházet. Policejní zákon bude v jedné z kapitol i srovnáván se svojí dřívější variantou, na čemž budou zobrazeny zásadní rozdíly v oblasti provádění vykázání. Mezi další důležité zdroje patří komentáře k policejnímu zákonu. Záměrně bude čerpáno z více komentářů pro rozšířený pohled na danou oblast. Komentáře zároveň poskytnou podrobnější náhled do výkladu policejního zákona. Důležitým zdrojem jsou i publikace o domácím násilí, které práci přinesou přehled o znacích a formách domácího násilí. Webové stránky Bílého kruhu bezpečí propůjčují přehled o možnostech ochrany před domácím násilím. Nezbytnou součástí jsou také rozsudky Nejvyššího správního soudu, které přinášejí vhled do praxe provádění vykázání.

Práce bude zpracována formou případové studie v kombinaci s prvky diachronní komparace. Případová studie bude zkoumat institut vykázání jako takový, bude popisovat

základní pojmy s ním související a bude zkoumat jeho fungování v praxi. Komparace diachronní bude využita ve třetí kapitole ke srovnání dřívější a nynější právní úpravy institutu vykázání. Celou práci bude provázet metoda popisná, která se bude pokoušet vysvětlit základní pojmy nebo uvést čtenáře do problematiky domácího násilí. V poslední kapitole bude použita metoda analytická, jež bude analyzovat problematické aspekty vykázání.

Bakalářskou práci tvoří souhrn 4 větších kapitol. První kapitola, jak už bylo nastíněno se bude zabývat popsáním a definováním základních pojmů pro lepší přehlednost práce. První kapitola bude takovým úvodem do problematiky a nastíněním základních pojmů souvisejících s vykázáním. Druhá kapitola se již bude soustřeďovat na domácí násilí. Představí základní znaky a typy a uvede nejčastější aspekty závažných vzorců chování násilného jedince. Mimo jiné se bude zabývat i ochranou proti němu. S tím souvisí i představení stěžejních institucí zajišťujících tuto ochranu. Třetí kapitola bude pojednávat o právní úpravě institutu vykázání a jejím vývoji z historie až po současnost. Zaměřena bude primárně na vývoj samotného zákona č. 273/2008 Sb., o Policii ČR. Vyobrazí problémové aspekty dřívější právní úpravy a plynule přejde na současnou právní úpravu, která se je snažila odstranit. Poslední kapitola zakončí bakalářskou práci konkrétními příklady z judikatury, ve kterých budou analyzovány problematické aspekty vykázání a postoj soudů k nim. Kapitola bude obsahovat i informace o případné obraně proti provedení vykázání.

1. Základní pojmy

Institut vykázání je soubor oprávnění policie České republiky, které slouží k ochraně ohrožené osoby v případech domácího násilí, tudíž je to opatření preventivního charakteru, nikoli sankce. Spočívá ve vykázání nebezpečné osoby ze společného obydlí, za účelem ochrany ohrožené osoby.¹

„Samotný institut vykázání představující opatření přijímané policejním orgánem na místě samém, na základě vyhodnocení zjištěných informací a dalších důkazů nelze v žádném případě vnímat jak sankci, nýbrž jako reakci preventivního charakteru na nebezpečné chování násilné osoby, jejíž těžiště spočívá v mimotrestní rovině.“²

Základními pojmy potřebné k vymezení institutu vykázání jsou: domácí násilí, osoba ohrožená, osoba násilná (později vykázána) a s nimi spojené společné obydlí. Mým cílem v této kapitole je dané pojmy vysvětlit a tím poskytnout právně teoretický základ pro pochopení dané problematiky.

1.1. Domácí násilí

Pro samotné domácí násilí neexistuje v našem právním řádu legální definice, řada autorů se i přesto pokusila tento pojem vysvětlit na základě analýzy konkrétních skutečných příběhů a vymezit nejčastěji se opakované prvky.

Dle Bílého kruhu bezpečí se jedná o: *„způsob chování mezi blízkými lidmi, kteří spolu sdílejí společný domov, kdy jeden z nich uplatňuje moc a kontrolu nad tím, co dělá ten druhý. K násilí dochází opakovaně, v soukromí a tím skrytě mimo kontrolu veřejnosti. Intenzita násilných incidentů se stupňuje a vede ke ztrátě schopnosti včas toto jednání zastavit a efektivně vyřešit narušený vztah.“³*

Autorka Strílková jej definuje jako: *„násilné jednání, kterým dochází k nebezpečnému útoku proti životu, zdraví, svobodě nebo lidské důstojnosti, a to v bytě nebo domě společně obývaném násilnou osobou i osobou, proti níž takový útok směřuje.“⁴*

¹ Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

² STRÍLKOVÁ, P., FRYŠTÁK, M. Vykázání jako prostředek ochrany před domácím násilím. Ostrava: Key Publishing, 2009, 92 s.

³ CO JE DOMÁCÍ NÁSILÍ [online]. 2022. Praha: Bílý kruh bezpečí. [cit. 2023-02-11]. Dostupné z: <https://www.domacinasili.cz/co-je-domaci-nasili/>

⁴ STRÍLKOVÁ, P., FRYŠTÁK, M. Vykázání jako prostředek ochrany před domácím násilím. Ostrava: Key Publishing, 2009, 92 s.

Autor Mates jej vymezuje „jako útok, a to i jen hrozící, proti životu, zdraví, svobodě nebo lidské důstojnosti v podobě fyzického, psychického či sexuálního násilí mezi osobami v příbuzenském nebo obdobném poměru, k němuž dochází opakovaně, obvykle dlouhodobě, má vzestupnou tendenci a dochází k němu mimo kontrolu veřejnosti.“⁵

Akční plán prevence domácího a genderově podmíněného násilí považuje domácí násilí za: „veškeré akty fyzického, sexuálního, psychického ekonomického či dalších forem násilí, které jsou cíleny na ženy z důvodu, že jsou ženami nebo na muže z důvodu, že jsou muži, anebo akty tohoto násilí, které nepřiměřeně dopadají na ženy či na muže.“⁶

Mezi výše uvedenými charakteristikami je možné spatřit jisté podobnosti ve výskytu nejčastějších projevů domácího násilí. Z výše uvedených definic tedy vyplývá, že se vždy odehrává mezi blízkými nebo příbuznými osobami, dochází k němu opakovaně a často se u něj schyluje k fyzickému, sexuálnímu či psychickému násilí, prostřednictvím něž si násilná osoba vynucuje kontrolu. Za další rys je možné považovat neveřejnost násilného chování, ke kterému dochází v soukromí ve společném obydlí. Podrobněji se výkladu pojmu domácího násilí budu věnovat v následující kapitole.

1.2. Ohrožená osoba vs. Osoba násilná

Ohrožená osoba je obětí domácího násilí. Přestože se většina případů domácího násilí vztahuje na ženy, ani muži jako oběti nejsou výjimkou. Za ohroženou osobu se považuje i nezletilé dítě, které obývá stejné společné obydlí. Podle akčního plánu prevence domácího násilí od úřadu vlády je ohroženou osobou: „fyzická osoba, která je vystavena některé z forem tohoto násilí, a to včetně dětí žijících v rodinách s výskytem domácího nebo genderově podmíněného násilí.“⁷

Osobou násilnou je osoba, která přímo ohrožuje na životě, zdraví nebo lidské důstojnosti jinou osobu a s touto osobou společně obývají stejné obydlí či k sobě mají určitý blízký vztah. O násilné osobě lze vzhledem k předchozímu jednání předpokládat, že se její násilné chování vůči ohrožené osobě bude opakovat. V moment, kdy dojde k provedení policejního vykázaní se osoba násilná stává osobou vykázanou.

⁵ MATES, Pavel. Policejní vykázaní. *Právní rozhledy*, 2019, č. 17, s. 592.

⁶ Akční plán prevence domácího a genderově podmíněného násilí na léta 2019-2022. Praha: Úřad vlády ČR. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/assets/ppov/rovne-prilezitosti-zen-a-muzu/dokumenty/AP-DN---grafikaFINAL.pdf>

⁷ Akční plán prevence domácího a genderově podmíněného násilí na léta 2015-2018. Praha: Úřad vlády ČR. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/assets/ppov/rovneprilezitosti-zen-a-muzu/dokumenty/Akni-plan-prevence-domaciho-a-genderovepodmineneho-nasili.pdf>

Vykázaná osoba je násilná osoba, proti které příslušník policie České republiky provedl příslušná opatření potřebná k vykázání osoby ze společného obydlí. Vykázaná osoba je osoba nebezpečná pro ohroženou osobu a lze předpokládat, že by mohla ve svém násilném jednání pokračovat.

1.3. Společné obydlí

Za společné obydlí se považuje dům, byt nebo jiný prostor určený k bydlení a příslušenství k nim, kde spolu osoba ohrožená a osoba vykázaná žijí.⁸ Nejvyšší soud se vyjádřil k otázce, zda je pro společné obydlí podmínkou, vedení společné domácnosti. V této věci uvedl, že: *„poškozená osoba je osobou žijící ve společném obydlí s pachatelem, je rozhodující faktický stav společného bydlení pachatele a poškozené osoby. Není proto významné, zda a jaký právní vztah k domu či bytu (popř. k jinému prostoru k bydlení), který společně obývají, taková osoba má. Osobou žijící ve společném obydlí tak může být nejen osoba, která zde žije z titulu vlastnictví či spoluvlastnictví nemovitosti, nájemního nebo podnájemního vztahu, ale i jen z důvodu společného bydlení na základě rodinných a jiných vztahů. Takovou osobou může být např. družka pachatele, která s ním v domě, který vlastnil, bydlela s jeho, byť jen konkludentním souhlasem.“*⁹

Komentář k policejnímu zákonu uvádí, že za společný dům nebo byt nelze považovat např. chaty, hotelové domy, ubytovny, vysokoškolské koleje. Dále potvrzuje i rozhodnutí nejvyššího soudu uvedené výše. Uvádí zde, že není významné, jaký vztah má násilná osoba ke společnému obydlí.¹⁰

⁸ ŠČERBA, Filip a kol. *Trestní zákoník. Komentář*. Praha: C. H. Beck, 2022, 272 s.

⁹ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. 9. 2012, sp. zn. 7 Tdo 1072/2012

¹⁰ ŠTEINBACH, Miroslav a kol. *Zákon o Policii České republiky: Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2019, 300 s. Dostupné z: www.aspi.cz

2. Domácí násilí a ochrana proti němu

2.1. Znaky domácího násilí

Aby se násilné jednání v rodině dalo považovat za domácí násilí musí splnit všechny 4 podmínky, které jej definují. Pokud jedna z podmínek schází bude se jednat o jiný rodinný problém. Autoři Ševčík a Špatenková však uvádějí, že dost pravděpodobně bude chybějící znak v budoucnu doplněn a k domácímu násilí tak stejně dojde.¹¹

Základní znaky domácího násilí:

- Opakování a dlouhodobost
- Eskalace, tou je myšleno stupňování od urážek až k fyzickým útokům či trestný činům ohrožujícím život a zdraví
- Jasně rozdělení rolí osoby ohrožené a osoby násilné, kdy ve všech konfliktech je dominantní násilná osoba
- Neveřejnost, tedy násilí probíhá za zavřenými dveřmi¹²

Velmi podstatným znakem je rozdělení rolí na osobu ohroženou a násilnou. Zkrátka jeden z aktérů je stále ve všech konfliktech ohrožená osoba a druhý zastává roli agresora. Pokud by docházelo ke střídání rolí toto jednání by bylo považováno spíše nějakou podobu partnerského násilí nikoli jen domácího vůči jedné osobě.

2.2. Diferenciace typů domácího násilí

U domácího násilí lze rozlišovat několik druhů, u kterých je následně možné zachytit nejčastěji se objevující znaky. Typy se rozlišují podle tzv. závažných neboli kriminalizovaných vzorců a dalších vzorců domácího násilí. Do první skupiny patří intimní terorizování, psychické a dysforické domácí násilí. Do druhé skupiny spadá už jen psychické domácí násilí v podobě trvalé nátlakové kontroly a situační párové násilí.¹³

¹¹ ŠEVČÍK, Drahomír, ŠPATENKOVÁ, Naděžda. *Domácí násilí kontext, dynamika a intervence*. Praha: Portál, 2011, 37-38 s.

¹² ČÍRTKOVÁ, Ludmila. Forezně psychologické poznatky k domácímu násilí. *Justicia a ochrana poškozených*, 2015, s. 203-209

¹³ tamtéž

2.3. Závažné vzorce domácího násilí

Mechanismus intimního terorismu spočívá v tom, že jeden partner se neustále snaží vynutit si kontrolu toho druhého, k čemuž užívá fyzické, psychické i emocionální násilí. Uvádí se, že je častější než párové násilí a má eskalační tendenci. Může docházet i ke vzájemnému intimnímu terorismu, což značně zvyšuje riziko vážného zranění. Intimní terorismus má podle mnohých autorů dva typy násilníků: závislý intimní terorista a antisociální intimní terorista. Závislý intimní terorista se identifikuje zejména neustálou snahou připoutat si partnera a velkou mírou žárlivosti. K fyzickému násilí se zpravidla schyluje až v moment, kdy se u teroristy objeví pocit, že se mu jeho partner či partnerka vzdalují nebo se pokouší ze vztahu odejít úplně. Co se týče antisociálních intimních teroristů ti se schylují k násilí i v jiném prostředí.¹⁴

V reakci na intimní terorismus může dojít k tzv. násilnému odporu formou sebeobrany, přičemž motivy jsou v těchto případech různé. Dokonce někdy po dlouhých letech zneužívání vidí oběť jako jediné východisko zabití partnera.¹⁵

U psychického domácího násilí se jedná o formu domácího násilí, v níž značně převládá psychické týrání, k fyzickému násilí dochází jen ojediněle. Charakterizuje jej zejména opakovanost incidentů, vztahová asymetrie, psychické násilí a uplatňování kontroly a moci. Tyran si vynucuje kontrolu nad svým partnerem psychickým terorem v mnoha podobách. Jedná se o zastrašování, vydírání, manipulaci, vyhrožování a neustálé obviňování. Ohrožený jedinec se tak musí neustále obhajovat a objasňovat téměř každý krok ve svém životě. Oběť je manipulována tak dlouho, až sama začne souhlasit s nepřestávajícími výtkami na její osobu a začne jim věřit. Sama sebe pokládá za problém a ve vztahu ztrácí veškerou osobní svobodu. Oběť může vykazovat znaky syndromu týrané osoby. Zajímavostí je, že psychické domácí násilí je spíše doménou žen vůči mužům. Případy, v nichž je žena vystupuje jako agresor jsou považovány spíše za lehčí formu, neboť je u nich zpravidla dlouhá klidová fáze a většinou nedochází k závažnějším zraněním.¹⁶

Dysforické domácí násilí je zvláštní v tom, že je vyvozeno z osobnostního typu agresora. Stěžejními rysy jsou zde: opakovanost, vztahová asymetrie, převaha psychického násilí, uplatňování moci a kontroly a žárlivost. Hlavní roli zde tedy nehraje popis projevů násilí

¹⁴ ŠEVČÍK, Drahomír, ŠPATENKOVÁ, Naděžda. *Domácí násilí kontext, dynamika a intervence*. Praha: Portál, 2011, s. 46

¹⁵ ŠEVČÍK, Drahomír, ŠPATENKOVÁ, Naděžda. *Domácí násilí kontext, dynamika a intervence*. Praha: Portál, 2011, s. 47

¹⁶ ČÍRTKOVÁ, Ludmila. Forenzně psychologické poznatky k domácímu násilí. *Justicia a ochrana poškozených*, 2015, s. 203-209

jako tomu bylo u předchozích druhů, nýbrž samotná osobnost násilné osoby. Tyran se obává, že by jej oběť mohla opustit, a z toho důvodu z jeho strany dochází k intenzivní kontrole a porušování hranic ve vztahu. Mezi nejčastější projevy patří neustálý dozor nad partnerem, obviňování z nevěry, neustálé příkazy či zákazy vůči ohrožené osobě, sociální izolace oběti a v některých případech agresor vyžaduje i předstírání bezproblémového vztahu, aby okolí nemělo žádné podezření. Stejně jako u předchozích forem se u oběti může objevit syndrom týraného partnera. U dysforického násilí může později dojít k tomu, že se z něj stane intimní terorismus. Uvádí se, že pokud by došlo k vykazání či trestnímu stíhání vedené na svobodě, v tomto případě se nemusí jednat o dostatečnou ochranu obětí před násilníkem.¹⁷

Psychické domácí násilí v podobě nátlakové kontroly spočívá zejména v neustálém deprimujícím nátlaku a kontrole ohrožené osoby. Mezi významné znaky tedy patří permanentní nátlak a kontrolování, vztahová asymetrie, fyzické násilí pouze ojediněle a většinou jako reakce na odpor partnera a uplatňování moci a kontroly. Místo typického cyklu střídání fází, který zahrnuje incident, usmiřování a klid nebo narůstání napětí, se zde spíše vyskytuje: zastrášení, izolování, obviňování, ekonomické zneužívání, upírání potřeb apod. Projevuje se klasická vztahová asymetrie, kdy je utlačován slabší do takové míry, že je zcela podřízen dominantnímu agresorovi. K fyzickému násilí dochází zřídka. Pokud k němu přesto dojde nastává období „klidu“, kdy dochází právě už jen k vyhrožování, že se násilné jednání bude opakovat. Jak už z popisu vyplývá hlavní faktory jsou zde strach a obavy z tyrana, později dochází i ke ztrátě sebedůvěry a ztrátě pocitu vlastní hodnoty.¹⁸

Za nejběžnější typ partnerského násilí se považuje situační párové násilí. Na rozdíl od ostatních druhů účelem tohoto násilí není vynucení kontroly či fyzické násilí s cílem ublížit druhé osobě. Odvíjí se spíše od konfliktů nebo stresu ve vztahu. V tomto případě může být násilí menší nebo může se může časem stupňovat. Je velmi individuálním typem, neboť se v každém vztahu může projevit jiným způsobem. Zatímco se v jednom vztahu jedná o mimořádnou záležitost, v jiném vztahu k němu může docházet každodenně. Toto násilí vyplývá především z agresivních reakcí partnerů, za což jej nemůžeme považovat za mírnější formu. Dochází zde často k závažným následkům, včetně pokusů o vraždu.¹⁹

¹⁷ ČÍRTKOVÁ, Ludmila. Forezně psychologické poznatky k domácímu násilí. *Justícia a ochrana poškozených*, 2015, s. 203-209

¹⁸ tamtéž

¹⁹ ŠEVČÍK, Drahomír, ŠPATENKOVÁ, Naděžda. *Domácí násilí kontext, dynamika a intervence*. Praha: Portál, 2011, s. 46

Způsob ukončení násilí závisí na více faktorech, mezi něž patří např. forma a nebezpečnost jednání násilné osoby. Tento proces musí mít promyšlené jednotlivé kroky, zvláště tehdy dochází-li k ohrožování zdraví a života a pokud jsou při tomto aktu přítomny děti. Při pomoci ohroženým osobám spolupracuje Policie ČR, civilní osudy, intervenční centra a orgány sociálně právní ochrany dětí (v případech kdy je dítě přítomno u domácího násilí). Vše se odvíjí od rozhodnutí ohrožené osoby, podle toho, zda se rozhodne pomoc využít a v jakých mezích či např. jaké organizace osloví.²⁰

2.4. Ochrana před domácím násilím

První pomoc přichází od Policie ČR, a to ve formě vykázaní násilné osoby ze společného obydlí. Ohrožená osoby tak má zajištěnou personální i teritoriální ochranu po dobu 10 dnů. Oběť tak má čas a prostor pro přijetí vhodných ochranných opatření. Tomuto nástroji ochrany se budu podrobněji věnovat v další kapitole.

Policie má poté povinnost bezodkladně kontaktovat intervenční centrum. Intervenční centrum je jednou ze služeb sociální prevence podle zákona o sociálních službách. Intervenční centra: *„jsou výhradně zaměřena na pomoc osobám ohroženým domácím násilím, tj. ženám, mužům, seniorům, dětem či osobám se zdravotním postižením. Ze zákona musí tuto službu zajistit každý kraj“*²¹

Podle § 60a zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách je ohrožené osobě nejpozději do 48 hodin od doručení úředního záznamu o vykázaní intervenčnímu centru nabídnuta pomoc. Osoba v ohrožení si o pomoc může i sama požádat. Je důležité zdůraznit, že nabízená pomoc je bezúplatná. Ohrožená osoba má možnost se rozhodnout, zda nabídku přijme či nikoli. Intervenční centrum může pomoci i s prodloužením lhůty vykázaní.

Služby, které intervenční centrum poskytuje můžeme označit ambulantní, terénní nebo pobytové. Mezi poskytované služby řadíme sociálně terapeutickou činnost a pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a pomoc při obstarávání osobních záležitostí. Mimo jiné též poskytuje ubytování, stravu nebo alespoň pomoc při zajišťování stravy.

²⁰ OCHRANA PŘED DOMÁCÍM NÁSILÍM. Domacinasili.cz [online]. 2022. Praha: Bílý kruh bezpečí. [cit. 2023-02-11]. Dostupné z: <https://www.domacinasili.cz/ochrana-pred-domacim-nasilim>

²¹ ŠTEINBACH, Miroslav a kol. Zákon o Policii České republiky: Komentář. Praha: Wolters Kluwer, 2019, 300 s. Dostupné z: www.aspi.cz

Součástí náplně práce intervenčního centra je zařízení spolupráce a všestranná informovanost mezi intervenčními centry, poskytovateli sociálních služeb, orgány sociálně-právní ochrany dětí, obcemi, útvary Policie ČR a obecní policie.²²

Ohrožená osoba má právo na podání návrhu na vydání předběžného opatření k okresnímu soudu, tím se může domáhat prodloužení vykázaní, a to na dobu od 1 měsíce až 6 měsíců, jak uvádí § 752 občanského zákoníku²³. Z ustanovení § 752 občanského zákoníku, však nevyplývají veškerá potřebná kritéria, ty nám poskytuje až zákon o zvláštních řízeních soudních. V tomto zákoně se dozvíme, kdy předběžné opatření začíná a končí apod. Soud o návrhu rozhodne do 48 hodin. Soud tedy může rozhodnout o prodloužení vykázaní na měsíc a následně o prodloužení měsíčního předběžného opatření o dalších 5 měsíců. Osoba má možnost podat návrh na předběžné opatření i bez předchozího provedení vykázaní.²⁴ Jak již vyplývá z textu osoba podáním tohoto návrhu docílí omezení či dokonce vyloučení práva násilného partnera, a tím dosáhne potřebné ochrany před rušením násilnou osobou. Osoba dostává tedy čas a prostor na vyřešení své tíživé situace. Existují i situace, kdy není možné využít toto opatření a to např. v případech, kdy rodiče dítěte řeší spory o výchovu dětí.

Procesní úpravu nalezneme již ve výše zmíněném zákoně o zvláštních řízeních soudních, který především reguluje spíše jen výjimky v průběhu sporného řízení, na případy ve věcech domácího násilí aplikujeme úpravu ze zvláštní části.

Soud se jako první při obdržení spisu zkoumá, zda je místně a věcně příslušný k projednání dané věci. Návrh podává osoba okresnímu soudu nacházejícímu se v obvodu jejího bydliště. Pokud jsou dány podmínky řízení soud se zabývá obsahem návrhu. Návrh musí obsahovat obecné náležitosti dle § 42 odst. 2 o. s. ř. a další náležitosti jako jsou: označení soudu, označení účastníků řízení, a které věci se řízení týká. Společně s návrhem by měla osoba předložit i lékařskou zprávu o ošetření a potvrzení o vykázaní. Pokud by návrh neobsahoval nezbytné náležitosti, přes které by nebylo možné pokračovat v řízení mohl jej předseda senátu odmítnout. Pokud návrh obsahuje takové vady, přes které není možné rozhodnout, soud vyzve osobu, jež návrh podala k doplnění. Nedoplní-li osoba tyto údaje do stanovené lhůty, soud návrh odmítne.²⁵

²² § 60a zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách

²³ § 752 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku

²⁴ Intervenční centrum pro osoby ohrožené domácím násilím Liberec: Vykázaní [online]. 2020 [cit. 2023-02-22]. Dostupné z: <https://intervencni-centrum.cipslk.cz/vykazani.html>

²⁵ ČUHELOVÁ, Kateřina. *Předběžná opatření ve věcech ochrany proti domácímu násilí*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, 138 s.

Došlo-li k vykázaní v rodině, kde žije i dítě, policie o tom musí informovat orgán sociálně právní ochrany dětí.²⁶ Sociálně-právní ochrana dítěte má za úkol zabezpečit práva dítěte na život, na příznivý vývoj, na rodičovskou péči apod. Sociálně-právní ochrana se řídí zákonem č.359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí a navazuje na Úmluvu o právech dítěte. Pod pojmem dítě se pro účely sociálně-právní ochrany dětí rozumí osoba nezletilá, tudíž každá osoba mladší 18 let. Ochrana dítěte jako rozšířený pojem zahrnuje ochranu jeho práv a oprávněných zájmů. V České republice ochrana náleží všem dětem bez ohledu na státní občanství. Zákon specifikuje potřebné podmínky, které musí dítě splňovat, aby mu byla poskytnuta ochrana. Patří sem podmínky související s trvalým či přechodným pobytem a s udělením mezinárodní ochrany.²⁷ Zákon však ukládá povinnost poskytnout sociálně právní ochranu i těm dětem, které nespĺňují podmínky, avšak jen v nezbytném rozsahu, který taktěz vymezuje.²⁸

Pro poskytnutí sociálně-právní ochrany, se zjišťuje, v jaké situaci se dítě nachází, aby bylo možné zajistit řešení věcného problému, z toho důvodu zákon poskytuje demonstrativní výčet typických situací, ve kterých se mohou děti ocitnout a na které se ochrana vztahuje. Tyto situace zahrnují například: smrt rodičů dítěte, zanedbání rodičovské povinnosti, opakované útky od rodičů, opakované páchání přestupků apod. A situace související s institutem vykázaní: děti, na kterých byl spáchán nebo hrozí že bude spáchán trestný čin ohrožující život zdraví, svobodu, lidskou důstojnost a mravní vývoj. Dalším kritériem pro tyto skutečnosti je, že trvají dostatečně dlouho nebo jsou tak intenzivní až zapříčiňují nepříznivý vývoj dítěte. Z toho jasně vyplývá, že zákon ve většině případů předpokládá dlouhotrvající nepříznivé situace, nebo velmi intenzivní jednorázovou situaci.

Ochrana tvoří předmět činnosti spousty orgánů a zajišťování práv dítěte se promítá do spousty dalších předpisů a z nich vyplývající okruh subjektů, které je realizují.²⁹ Zákon o sociálně-právní ochraně přesně vymezuje, které specializované orgány poskytují sociálně-právní ochranu. Mezi specializované orgány řadíme: obecní úřady obcí s rozšířenou působností, obecní úřady, krajské úřady (Magistrát hlavního města Prahy), ministerstvo práce a sociálních

²⁶ OCHRANA PŘED DOMÁCÍM NÁSILÍM. Domacinasili.cz [online]. 2022. Praha: Bílý kruh bezpečí. [cit. 2023-02-11]. Dostupné z: <https://www.domacinasili.cz/ochrana-pred-domacim-nasilim/>

²⁷ Informační portál pro orgány sociálně-právní ochrany dětí: Systém sociálně-právní ochrany dětí [online]. Praha [cit. 2023-03-03]. Dostupné z: <https://www.ospod.cz/informace/obecne/system-socialne-pravni-ochrany-deti-v-cr-/>

²⁸ § 2 odst. 3 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí

²⁹ Ministerstvo práce a sociálních věcí: Legislativa a systém sociálně-právní ochrany [online]. [cit. 2023-02-22]. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/legislativa-a-system-socialne-pravni-ochrany>

věcí, úřad pro mezinárodněprávní ochranu dětí a úřad práce České republiky.³⁰ Ochranu mohou také zajišťovat obce a kraje v samostatné působnosti, komise pro sociálně-právní ochranu dětí a další právnické a fyzické osoby, jsou-li jejím výkonem pověřeny, ale zároveň nejsou orgány sociálně právní ochrany. Zákon ukládá nejvíce povinností v oblasti ochrany dětí právě obecním úřadům s rozšířenou působností a obecním úřadům, neboť se domnívá, že tyto orgány mohou nejlépe sledovat ochranu práv dítěte a činit potřebná opatření. Starosta obce s rozšířenou působností podle zákona o obcích, v případech stanovených zvláštními zákony, zřizuje jako zvláštní orgán obce komisi pro sociálně-právní ochranu, jenž je určena k výkonu přenesené působnosti na úseku na sociálně-právní ochrany dětí. Jejím úkolem je například koordinovat výkon sociálně právní ochrany, navrhopvat a posuzovat sociálně preventivní programy na ochranu dětí, vydávat stanoviska k jednotlivým případům provádění sociálně-právní ochrany dětí, a to vše na území správního obvodu obce s rozšířenou působností. Dalším orgánem důležitým pro ochranu práv dítěte je Ministerstvo práce a sociálních věcí, které zajišťuje obecně péče o rodinu a ohrožené děti, stará se o příslušnou právní úpravu, řídí výkon státní správy vydáváním právních předpisů a směrnic v oblasti sociálně-právní ochrany dětí. Stejně tak zastává funkci kontrolního a odvolávacího orgánu apod. Řešením otázek ve smyslu ochrany dětí ve vztahu k cizině je příslušný Úřad pro mezinárodněprávní ochranu dětí v Brně. Tento úřad je zřízen na základě zákona č. 359/1999 Sb., a je podřízen Ministerstvu práce a sociálních věcí. Zákon o SPO vydává na základě pověření možnost, aby i nestátní subjekty mohli plnit úkoly v sociálně právní ochraně dětí.³¹

Zkrátka můžeme říct, že tyto orgány ochraňují děti a jejich základní práva týkající se příznivého vývoje či rodinného zázemí a dalších potřeb nezbytných pro základní rozvoj dětí. Toto právo vyplývá z celé řady právních předpisů, které jasně vymezují působnost veškerých orgánů i pověřených osob.

³⁰ § 4 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí

³¹ Informační portál pro orgány sociálně-právní ochrany dětí: Systém sociálně-právní ochrany dětí [online]. Praha [cit. 2023-03-03]. Dostupné z: <https://www.ospod.cz/informace/obecne/system-socialne-pravni-ochrany-deti-v-cr/>

3. Institut vykázání a jeho realizace

3.1. Historie

V minulosti institut vykázání žádnou speciální úpravu neměl, to způsobovalo jisté obtíže v otázce problému domácího násilí, jelikož policista mohl zasáhnout jen v rámci obecných oprávnění daných zákonem o Policii ČR. Pojednává o tom také důvodová zpráva k návrhu zákona č. 135/2006 Sb., kterým se mění některé zákony v oblasti ochrany před domácím násilím. Cílem návrhu bylo řešit neefektivnost a neúčinnost právní úpravy. Důkazy o neúčinnosti vycházely jak přímo z praxe, tak i ze sociologických výzkumů prováděných v té době. Obtíže spočívaly zvláště v neexistenci právní úpravy, která by umožňovala zasáhnout dříve, než bylo oběti ublíženo natolik, že se jednání dalo považovat za trestný čin. Existovaly sice určité právní prostředky z tehdejšího zákona o policii, ale též nedocházelo k jejich efektivnímu využití.³²

Právní základ v ochraně před domácím násilím tedy vytvořil zákon č. 135/2006 Sb., neboli zákon na ochranu před domácím násilím, který nabyl platnosti na začátku roku 2007. Zákon zavedl komplexní přístup k prevenci a ochraně před domácím násilím, zejména tím, že propojil postupy policie, justice, intervenčních center apod. Tento zákon novelizoval tehdejší zákon o Policii ČR a tím do něj včlenil institut vykázání, který opravňuje policisty k vykázání násilné osoby na dobu 10 dnů ze společného obydlí.

Díky nabytí účinnosti zákona na ochranu před domácím násilím se Policie České republiky stala součástí systému ochrany osob před domácím násilím. Policisté tedy mohou zasáhnout dříve než dojde k těžším následkům a poskytnout tak osobě lhůtu na řešení problému a zvýšenou policejní ochranu proti násilné osobě.

K nápravě potíží spočívajících v nedostatečné právní úpravě, na kterou upozornila i důvodová zpráva napomohl závazný pokyn policejního prezidenta č. 179/2006 ze dne 27. listopadu 2006 pojednávající o postupu policistů v případech domácího násilí. Stanovil jednotný postup pro příslušníky Policie České republiky při využívání oprávnění podle § 21a až 21d zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky. Mimo úpravu o tomto postupu obsahuje také výklad základních pojmů, výčet znaků domácího násilí, stanovuje příslušnost, tj.

³² Důvodová zpráva k zákonu č. 135/2006 Sb., obecná část, str. 2.

kdo má oprávnění vykázání provádět anebo například jaké zásady mají policisté dodržovat při úkonech a zákrocích v případech domácího násilí.³³

Následně v letech 2007-2008 probíhala reforma Policie České republiky nesoucí název „pomáhat a chránit“, během které byl vypracován návrh na nový policejní zákon. Nový policejní zákon vznikl proto, neboť jak uvádí důvodová zpráva k zákonu č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, je zákon č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky již překonaným právním předpisem.³⁴

Nový policejní zákon byl tedy publikován ve sbírce zákonů jako zákon č. 273/2008 Sb. Vznikem nového koncepčního pojetí došlo ke změnám týkajících se oprávnění policie, což se i výrazně projevilo na policejním vykázání. Původně mělo vykázání povahu správního rozhodnutí a přijetím novely došlo ke změně pojetí na faktický úkon neboli pokyn. K tomuto se vyjádřila i již zmíněná důvodová zpráva, která reflektovala to, že nic nebrání v tom upravit vykázání jako faktický úkon z hlediska ústavní konformity.³⁵

Dle mého názoru nová právní úprava více odpovídá stanoveným cílům vykázání. Obětem poskytuje téměř okamžitou ochranu a zároveň policii dodává širší rozsah oprávnění v této oblasti. Efektivní ochrana ve zrychlené formě, je nezbytná pro vytvoření potřebného prostoru pro oběť a její vyřešení kritické situace.

Policisté přijetím novely tedy získaly zvláštní zmocnění v oblasti zasahování do právních poměrů adresátů. Vykázání je v současné době formulováno pouze příkazem k opuštění společného obydlí a zákazem vrátit se do něj po dobu trvání vykázání. Zároveň je tento pokyn pro vykázanou osobu právně závazný, a tudíž se s jím musí řídit.

³³ Závazný pokyn policejního prezidenta č. 179/2006, kterým se stanoví postup příslušníků Policie České republiky v případech domácího násilí

³⁴ Důvodová zpráva k zákonu č. 283/1991 Sb., obecná část, str. 1.

³⁵ Důvodová zpráva k zákonu č. 283/1991 Sb., obecná část, str. 42.

3.2. Současná úprava průběhu vykázání

Vykázání v zákoně o Policii České republiky má zastoupení v hlavě VII, a to konkrétně v § 44-47. V této kapitole se pokusím přiblížit jednotlivou úpravu z každého paragrafu a tím komplexněji popsat aktuální právní úpravu.

Vykázání je faktickým pokynem, který má charakter pouze preventivní nikoliv sankční. Vykázání je oprávnění policisty vykázat osobu ze společného obydlí bez zahájení soudního nebo správního řízení. Pokyn příslušníka policie může být zpětně přezkoumán, pokud jsou podány nějaké námitky. Policisté by měli situaci vyhodnotit dle dostupných informací, v době, kdy mělo být o vykázání rozhodnuto. Pokud by mělo dojít k přezkumu jednání bere se ohled i na jistý časový přes, z toho důvodu, že policisté v moment, kdy zasahují nemají dostatek času na zjištění všech okolností, které by případně mohli ovlivnit jejich rozhodnutí a stejně tak se bere ohled na to, že se vše odehrává v emočně vypjaté situaci. K domácímu násilí v našem právním řádu neexistuje definice, ale i přesto je tento pojem užíván např. v psychologii. Označuje násilné jednání způsobující nebezpečný útok vůči životu, zdraví, svobodě nebo lidské důstojnosti, přičemž se vše odehrává ve společném obydlí. Vzhledem k povaze vykázání je jeho cílem předejít dalším útokům směřujícím vůči ohrožené osobě, tudíž nedochází k přímému sankcionování násilné osoby. K vykázání by mělo dojít pouze tehdy, existuje-li důvodná obava, že by mohlo dojít k násilnému jednání. Nutné je také zjištění, zda hrozí útok bezprostředně na chráněný zájem. Jelikož vykázání je považováno za zásah do soukromého a rodinného života, nelze k němu přistupovat bez patřičného uvážení. Zajímavostí je, že v tomto případě nevycházíme z vymezení domácího násilí, neboť zde nemusí být splněny podmínky jako dlouhodobost a opakovanost. Tudíž ohrožená osoba je chráněna již po prvním útoku. Zákon uvádí i možnost vykázat z obydlí osobu zde nepřítomnou, přičemž příslušníci Policie ČR by měli jednat co nejvíce v souladu s právy vykázané osoby. Vykázání je možné provést i bez toho, aniž by policisté navštívili místo, kde se mělo domácí násilí odehrávat. Ohledání toho místa je však vhodné ke zjištění skutkového stavu věci před tím, než k vykázání dojde.³⁶

Délka trvání vykázání je 10 dnů ode dne provedení a nelze tuto dobu v žádném případě zkrátit ani pokud o to požádá ohrožená osoba. Dobu je však možné prodloužit na základě návrhu na vydání předběžného opatření. Pokud na místě ohrožené osoby stojí dítě může za něj návrh podat orgán sociálně-právní ochrany dětí nebo jeho zákonný zástupce. Tento institut

³⁶ŠTEINBACH, Miroslav a kol. Zákon o Policii České republiky: Komentář. Praha: Wolters Kluwer, 2019, 300 s. Dostupné z: www.aspi.cz

předběžných opatřeních poskytuje ochranu práv v případech, kdy není možné vyčkávat až na rozhodnutí věci samé.

Vykázání je donucovací úkon. Policista o provedení vykázání, kromě ústního oznámení vyhotoví písemné potvrzení, které následně předá ohrožené i násilné osobě. V tomto potvrzení nemusí být obsaženy konkrétní skutečnosti, které by odůvodňovaly zákonnost zásahu, ale naopak nesmí chybět vymezení společného obydlí, jeho bezprostředního okolí, kde se násilná osoba nemá pohybovat, uvedení totožnosti osoby vykázané a ohrožené a jako poslední obsahuje adresu útvaru policie, kde má vykázaná osoba možnost vyzvednout si kopii úředního záznamu o vykázání.

Dojde-li k situaci, kdy vykázaná osoba nebude u vykázání přítomna, příslušník Policie ČR ji předá poučení o právech a povinnostech až při jejich prvním kontaktu. Policisté mohou vykázané osobě i zavolat a seznámit ji s tím, že došlo k vykázání, neboť ohrožená osoba učinila oznámení o útoku proti jejímu životu, zdraví nebo svobodě. V těchto případech je samozřejmostí umožnit vykázané osobě se k celé situaci vyjádřit. Pokud vykázaná osoba nesouhlasí s vykázáním, má možnost podat námitky jako opravný prostředek. Policista je uvede do potvrzení o vykázání a následně je předá příslušnému krajskému ředitelství policie. Námitky může vykázaná osoba taktéž podat do tří dnů ode dne převzetí potvrzení o vykázání nebo odmítnutí převzetí. Lhůta začíná běžet dnem následujícím po dni, kdy došlo k převzetí nebo odmítnutí převzetí.³⁷ Aby námitky mohly být uplatněny je nutné dodržet určitá pravidla stanovená zákonem o policii.³⁸

I přesto, že vyřizování námitek není správním rozhodováním je vhodné, aby se krajské ředitelství, vyjádřilo k námitkám a uvedlo konkrétní důvody, proč nepřihlíží k argumentům vykázané osoby. Zjistí-li krajské ředitelství, že nedošlo k naplnění podmínek k vykázání, ihned vykázání ukončí a uvědomí o tom obě zúčastněné osoby.³⁹ Rozhodne-li se krajské ředitelství, že k podaným námitkám nepřihlíží, vykázaná osoba má možnost bránit se podáním žaloby proti nezákonnému zásahu, pokynu nebo donucení správního orgánu. Tuto žalobu může podat kdokoli kdo se cítí zkrácen na svých právech tímto zásahem. Skrze žalobu se může u soudu domáhat ochrany proti tomuto zásahu.⁴⁰

³⁷ ŠKODA, Jindřich a kol., *Zákon o policii s komentářem*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2009, 397 s.

³⁸ Námitky je možné podat na místě příslušníkům Policie České republiky nebo nejpozději písemně do 3 dnů od převzetí potvrzení o vykázání k příslušnému krajskému ředitelství policie

³⁹ ŠTEINBACH, Miroslav a kol. *Zákon o Policii České republiky: Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2019, 300 s. Dostupné z: www.aspi.cz

⁴⁰ § 82 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního

Co se týče povinností vykázané osoby, policista vymezí prostor společného obydlí a jeho bezprostředního obydlí a vykázaná osoba musí tento prostor opustit a na dalších deset dní do něj nevstupovat. S tím se váže i zákaz, jakkoliv se vzájemně kontaktovat s ohroženou osobou. Zákaz kontaktování zahrnuje jak osobní kontakt, tak i kontakty prostřednictvím telefonu, SMS zpráv či e-mailů. Jak už z popisu vyplývá, cílem tohoto ustanovení je poskytnutí prostoru a času ohrožené osobě. Kromě zákazu kontaktování má vykázaná osoba povinnost odevzdat policistovi klíče od společného obydlí, v případě, kdy by osoba odmítla předat klíče, může být toto jednání kvalifikováno jako přestupek neuposlechnutí výzvy veřejného činitele při výkonu jeho pravomoci, o čemž je před uložením povinnosti adekvátně poučena. Pokud by se vykázaná osoba dopustila závažného jednání nebo by se opakovaně pokoušela zmařit výkon vykázání nebo rozhodnutí o předběžném opatření soudu, může tím naplnit skutkovou podstatu trestného činu maření výkonu úředního rozhodnutí o vykázání.

Vykázaná osoba má zároveň nárok i na uplatnění svých práv mezi která patří například sbalení si věcí osobní potřeby, osobních cenností a osobních dokladů ze společného obydlí. Oproti předchozí úpravě zde došlo k upřesnění pojmu „dokumenty“ na výstižnější pojem osobní doklady. Důležitým poznatkem je, že se za tyto osobní doklady nepovažují dokumenty, které by ohrožená osoba mohla potřebovat například k návrhu na rozvod, na svěřením dítěte do péče atd. Samozřejmostí jsou také věci nezbytné k výkonu povolání či podnikání, zvláště u nich je, že si je vykázaná osoba může vzít až při druhé předem domluvené kontrolované „návštěvě“.⁴¹ Vše probíhá za přítomnosti příslušníka Policie ČR a osoba na toto sbalení dostane přiměřenou lhůtu. Prostřednictvím bezplatné linky tísňového volání Policie ČR má vykázaná osoba právo ověřit si provedení vykázání, zvláště pokud u něj nebyla přítomna. Příslušník operačního centra mu sdělí příslušné informace, nebo jej odkáže na útvar policie, kde sídlí policista, jenž vykázání provedl. Jejím posledním právem je vyzvednout si kopii úředního záznamu o vykázání, neboť jsou zde uvedeny skutečnosti potřebné pro podání námitek nebo správní žaloby na ochranu před nezákonným zásahem, pokynem či donucením správního orgánu.

Policie ČR sice nemá povinnost zajistit vykázané osobě obydlí po dobu trvání vykázání, avšak musí jí poskytnout informace o ubytovacích zařízeních, nejčastěji se tato povinnost uskutečňuje pomocí seznamu adres, kde se uvádí jak adresy, tak i kontakty na příslušná

⁴¹ VANGELI, Benedikt. *Zákon o Policii České republiky. Komentář*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, 483 s. Dostupné z: www.beck-online.cz

ubytování.⁴² Příslušník Policie ČR tedy předá informace o dalším ubytování, ale v souvislosti s tím je nezbytná součinnost. Cílem této povinnosti policisty je co nejvíce snížit negativní dopady vykázaní na vykázanou osobu. Adresu svého dočasného bydlení je osoba nucena sdělit policistovi jako adresu pro doručování.⁴³

K povinnostem příslušníka policie ČR patří i povinnost poučit ohroženou osobu. Zákon uvádí obligatorní prvky poučení, jež má osobě policista poskytnout. Jako první je uvedeno poučení o možnosti podat návrh na vydání předběžného opatření, pokud předběžné opatření obsahuje všechny potřebné náležitosti, soudce může uložit násilné osobě, aby opustila společné obydlí a jeho bezprostřední okolí a nezdržovala se v těchto prostorech, nenavazovala žádný kontakt s ohroženou osobou atd. Co se týče obsahu je toto opatření téměř shodné s ustanovením o vykázaní, avšak s tím rozdílem, že toto opatření trvá po dobu jednoho měsíce a následně lze prodloužit až na dobu 6 měsíců. Předběžné opatření lze vydat i bez předchozího provedení vykázaní, jsou-li splněny zákonné podmínky a ohrožená osoba podá soudu návrh.

Další poučení ze strany Policie ČR vůči ohrožené osobě je poučení o psychologických, sociálních nebo jiných službách v oblasti pomoci obětem domácího násilí podle § 46 policejního zákona. Policisté poskytnou oběti informace o nabízené pomoci vykonávané intervenčními centry, krizovými centry, různými neziskovými organizace včetně kontaktů na ně. Oběť má možnost obrátit se na subjekty zapsané v registru poskytovatelů pomoci obětem trestných činů⁴⁴ s žádostí o odbornou pomoc, příslušníci Policie ČR by měli oběti dále sdělit za jakých podmínek má právo na tuto bezplatnou odbornou pomoc.⁴⁵

Poslední poučení obsahuje informace o následcích při záměrném uvedení nepravdivých informací. Pokud by došlo k uvedení těchto údajů osoba se tímto může dopustit trestného činu poškození cizích práv, pomluvy, křivého obvinění nebo přestupku proti občanskému soužití.⁴⁶

Policista má v neposlední řadě za úkol stanovit rozsah vykázaní, který určuje podle individuální potřeby oběti a v souladu s mírou její potřebné ochrany. Co se týče vymezené plochy musí se samozřejmě jednat o bezprostřední okolí společného obydlí. Územní rozsah lze

⁴² ŠKODA, Jindřich a kol., *Zákon o policii s komentářem*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2009, 397 s.

⁴³ ŠTEINBACH, Miroslav a kol. *Zákon o Policii České republiky: Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2019, 300 s. Dostupné z: www.aspi.cz

⁴⁴ Justice.cz: Registr poskytovatelů pomoci obětem trestných činů [online]. Praha [cit. 2023-03-08]. Dostupné z: <https://www.justice.cz/web/msp/rozvoj-sluzeb-pro-obeti-trestne-cinnosti?clanek=registr-poskytovatelu-pomoci-obetem-trestnych-cinu>

⁴⁵ VANGELI, Benedikt. *Zákon o Policii České republiky. Komentář*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, 483 s. Dostupné z: www.beck-online.cz

⁴⁶ ŠTEINBACH, Miroslav a kol. *Zákon o Policii České republiky: Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2019, 300 s. Dostupné z: www.aspi.cz

vymežit např. vzdáleností od obydlí nebo vytyčením určitých bodů. Vede-li do obydlí pouze jediná cesta, může být taktéž započítána do bezprostředního okolí i když už nezasahuje do určené vzdálenosti od společného obydlí.

Pokud nehrozí nebezpečí z prodlení má policista za úkol k vykázání přivést nezúčastněnou osobu. Osoba bude sloužit jako svědek v případě nejasností ohledně provedení vykázání či jeho zákonnosti. Od nepřivedení nezúčastněné osoby se upouští jen ve vzácných případech, kdy například vykázání probíhá v noci, nebo pokud by v obydlí mohl být přítomný pouze jeden policista a mohlo by dojít ke vzniku nebezpečí. Tyto skutečnosti musí být uvedeny v záznamu.⁴⁷

Příslušník Policie ČR, jež provedl vykázání je povinen do 24 hodin od vstupu do společného obydlí zaslat kopii úředního záznamu o vykázání příslušnému soudu a místně příslušnému intervenčnímu centru. Žije-li ve společném obydlí též nezletilá osoba musí policista zaslat kopii i příslušnému orgánu sociálně-právní ochrany dětí.

Kdykoliv během 3 dnů od vykázání má policista povinnost provést kontrolu, zda násilná osoba dodržuje své povinnosti a nepřibližuje se ke společnému obydlí, což zjišťuje vznesením dotazu na ohroženou osobu.⁴⁸

O veškerých provedených úkonech se sepíše úřední záznam. Jsou v něm vymezeny okolnosti, dle kterých policista rozhodl o provedení vykázání, čas, důvod a průběh celého úkonu.⁴⁹

⁴⁷ ŠTEINBACH, Miroslav a kol. *Zákon o Policii České republiky: Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2019, 300 s. Dostupné z: www.aspi.cz

⁴⁸ VANGELI, Benedikt. *Zákon o Policii České republiky. Komentář*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, 483 s. Dostupné z: www.beck-online.cz

⁴⁹ ŠTEINBACH, Miroslav a kol. *Zákon o Policii České republiky: Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2019, 300 s. Dostupné z: www.aspi.cz

4. Institut vykázání v praxi

V této kapitole se budu věnovat problematickým aspektům vykázání a názorně je popíšu na reálných případech z judikatury. Budu se soustředit na postoj soudů a jejich argumenty vedoucí ke konečnému rozhodnutí.

V prvním případě si rozebereme situaci, kdy se vykázaný brání proti vykázání. Manželka vykázaného vypověděla na policejním oddělení, že byla obětí fyzického, psychického i sexuálního násilí. Učinila tak poté co byla hospitalizována v psychiatrické léčebně, kde jí diagnostikovali reakci na těžký stres a poruchu přizpůsobení. Násilník byl vykázán v době své nepřítomnosti a když jej o tom telefonicky informovala policie odmítl se k tomu vyjádřit. O dva dny později podal zdůvodněné námítky, o kterých do 5 dnů rozhodlo Krajské ředitelství policie, jež konstatovalo, že byly splněny zákonné podmínky pro vykázání. Vykázaný podal žalobu na vyslovení nezákonnosti zásahu, tvrdil že výpovědi manželky jsou zavádějící a ničím nepodložené a též označil předběžné opatření zamezení kontaktu s manželkou a jejich dcerou za důsledek nepřiměřeného zásahu. Odkázal i na lékařskou zprávu manželky z psychiatrické léčebny. Městský soud tuto žalobu zamítl, jelikož vykázaný, který je v tomto případě žalobce (neboť podal žalobu), napadal zejména nedostatek důkazů, ale městský soud konstatoval, že neexistuje nic jako obligatorní skupina důkazů, které se musí před vykázáním zajistit. Uvádí také, že dle manželčina tvrzení je nejčastěji obětí spíše psychického násilí a nejčastěji jí dával údery otevřenou dlaní, což by se stejně nepodařilo prokázat.

Žalobce (vykázaná osoba) podal kasační stížnost z důvodů: *„vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytykanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost“* a *„nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.“*⁵⁰ Z obsahu také vyplývá, že je podána i proti nezákonnosti spočívající v nesprávném použití posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení.⁵¹ V moment

⁵⁰ § 103 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního

⁵¹ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. prosince 2013, sp. zn. 9 Aps 11/2013-39

podání kasační stížnosti se stává z vykázané osoby stěžovatel. Stěžovatel zkrátka namítal nepřezkoumatelnost rozhodnutí městského soudu, nepřítomnost policie na místě vykázání, nesouhlasil s telefonickým provedením vykázání, dále namítal nepřezkoumatelnost způsobu vypořádání námitek proti vykázání a nedostatečnost zjištěného skutkového stavu.

Nejvyšší správní soud uvedl, že je kasační stížnost důvodná. Dále se vyjádřil k námitce o nepřítomnosti policie na místě vykázání, ale označil ji za nedůvodnou, neboť jak sám policejní zákon uvádí přítomnost policie není podmínkou k provedení vykázání. S čím ale Nejvyšší správní soud nesouhlasil bylo telefonické provedení vykázání, protože tím nebyla splněna podmínka ústnosti, která vyžaduje přímý kontakt nikoli telefonický, a to hned z několika důvodů. Soud se zabýval výkladem totožných pojmů z čehož vyvodil, že pokud by byla možná telefonická forma oznámení vykázání, zákon by to doslovně uváděl. Konstatoval, že pro splnění podmínky ústnosti uvedené v zákoně je nezbytný osobní kontakt policisty a vykázané osoby. Soud na závěr také zmínil, že prostřednictvím telefonu nemůže policista řádně prokázat svou totožnost. Soud dále konstatoval, že se jedná o nezákonný zásah kvůli vadě způsobené nepřezkoumatelností způsobu vypořádání námitek. Stěžovatel namítal nedostatečnost zjištěného skutkového stavu, nicméně soud spatřoval důvodný předpoklad nebezpečného útoku z výpovědi manželky a za potřebnou objektivní skutečnost považoval výpověď manželky a její lékařskou zprávu.

Ve výsledku tedy soud nevyhověl námitce nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí ani námitce vady řízení, protože ani vykázání ani vypořádání námitek nejsou výsledkem správního řízení. Naopak se ale ztotožnil s námitkami nezákonnosti v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předchozím řízení. Nejvyšší správní soud všechny své argumenty shrnul do jednoho a uvádí, že přítomnost policie není nezbytnou podmínkou zákonnosti úkonu vykázání, vykázání nelze provést prostřednictvím telefonu, vykázání nepřítomné osoby nelze provést v případě, kdy policie ví kde se nachází vykazovaná osoba a zároveň není obtížné se k ní dostat a též uvádí, že správní orgán je povinen se s vznesenými námitkami přezkoumatelným způsobem vypořádat.⁵²

Druhý případ se bude zabývat problematikou nezákonnosti vykázání v reakci na předchozí rozsudek krajského soudu 59 A 43/2022-73.⁵³ Nejvyšší správní soud v tomto případě rozebíral, zda ohrožená osoba (před soudem žalovaná) prokázala důvodný předpoklad, že by

⁵² Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. prosince 2013, sp. zn. 9 Aps 11/2013-39

⁵³ Rozsudek krajského soudu ze dne 9. září 2022, sp. zn. 59 A 43/2022-73

ze strany vykázané osoby (před soudem žalobce) mohlo dojít k útoku na její osobu a jestli se krajský soud přezkoumatelným způsobem vypořádal s otázkou vykázání žalobce. Ohrožená osoba vykázala svého bývalého partnera ze společného obydlí, neboť měla důvodné podezření, že by se vzhledem k předchozím útokům mohl opět dopustit násilného jednání vůči ní. Na to vykázáný partner reagoval žalobou na ochranu před nezákonným zásahem stěžovatelky (ohrožené osoby) u krajského soudu a domáhal se určení, že se jednalo o nezákonný zásah, s čímž krajský soud souhlasil a žalobě vyhověl. Krajský soud uvedl, že považuje vykázání za předčasné, neboť policisté nenavštívili místo vykázání a neověřili si tak informace od ohrožené osoby.

Stěžovatelka namítá, že žalobou napadený rozsudek je nepřezkoumatelný, jelikož je nesrozumitelný, vnitřně rozporný a neobsahuje dostatek důvodů k rozhodnutí. S ohledem na závažnost a opakovanost útoků od žalobce bylo dle stěžovatelky vykázání jediným východiskem ze situace, ve které se nacházela, a i kdyby násilník tvrzení oběti popíral, nic by to na skutkových okolnostech nezměnilo. Vykázání má preventivní povahu a jeho účelem je především zajistit ochranu ohrožené osobě, tudíž podle ní policisté postupovali správně, v souladu se zákonem a pokud s tím žalobce nesouhlasil měl možnost podat námitky, což neučinil. Dle jejího názoru by bylo téměř nemožné provádět výslech násilníka v nočních hodinách a vzhledem k tomu, že utekla ze společného obydlí za dramatických událostí by neprovedení vykázání nesplňovalo účel zajištění bezpečí. Dalším argumentem ve stížnosti byl fakt, že přítomnost policistů na místě vykázání není podmínkou pro provedení vykázání. Stěžovatelka uvádí, že příslušníci Policie ČR vyhlásili vykázání jí a poté jeli společně vyznat žalobce, který se již v obydlí nenacházel a ani nereagoval na mobilním telefonu, a tak nebylo zřejmé, kde se nachází, a proto bylo vykázání provedeno v jeho nepřítomnosti. Když jej v ranních hodinách zastihli na telefonu oznámili mu, že byl vykázán ze společného obydlí, proti čemuž on argumentuje faktem, že ho policisté chtěli kontaktovat až ve 2:30 ráno, což je čas, kdy většina lidí spí, takže mu nemůže být k tíži nemožnost kontaktování a stále trvá na svém tvrzení souvisejícím s nezákonností zásahu z důvodu nepřítomnosti policistů v místě vykázání. Vzhledem k tomu, že krajský soud neprovedl všechny předložené důkazy, žalobce trvá na jejich provedení v průběhu řízení o kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost jako důvodnou a současně prohlásil rozsudek za částečně nepřezkoumatelný. Problematiku osvědčení „existence důvodného předpokladu“ nejvyšší správní soud osvětlil v jednom ze svých rozsudků čj. 6 As

62/2012-18.⁵⁴ K provedení vykázání je třeba osvědčit existenci onoho důvodného předpokladu, tzn. že se musí opírat o objektivní skutečnost, jenž bude svědčit o pravděpodobnosti dalšího útoku. Z dalšího rozhodování vyplývá, že k vyloučení ústního oznámení o vykázání dochází až v moment, kdy policista nedohledá vykazovanou osobu nebo se tato osoba před policií skrývá. Poté lze přistoupit k vykázání bez přítomnosti vykazované osoby. Následující projednávaná otázka se týkala důvodného předpokladu budoucího útoku. Zkrátka zda stěžovatelka řádně prokázala svou důvodnou obavu. Krajský soud, ale konstatoval, že vzhledem k předchozímu fyzickému násilí a vyhrožování, nelze policii vytknout provedení vykázání, avšak považuje vykázání za předčasné, neboť nekonfrontovali žalobce. Stěžovatelka argumentuje svou výpovědí a považuje ji za důkaz existence důvodného předpokladu a navíc dodává, že žalobcova výpověď by stejně v dané situaci nic nezměnila. Navíc konfrontace vykazované osoby podle policejního zákona není potřebnou podmínkou. V případě, kdy vykázaná osoba nesouhlasí s vykázáním má možnost podat námitky, pokud je krajské ředitelství policie vyhodnotí jako důvodné, vykázání zruší.

Policisté shrnuli informace, které jim poskytla ohrožená osoba a vyvodili z nich důsledky. Ohrožená osoba vyskočila z balkonu poté co jí žalobce vyhrožoval smrtí, běžela spoře oděná v březnové noci od svého bydliště k autobusové zastávce, kde zastihla kolemjdoucího, který jí zavolal policii, neboť u sebe neměla mobilní telefon, protože jí ho žalobce vzal. Z tohoto tvrzení jasně vyplývalo, že by fyzický útok mohl přijít v blízké době, a tak považovali ochranu osoby za akutní. Zároveň uvádějí, že v časové tísní ani nebyl čas na zajišťování svědků. Nejvyšší správní soud v tomto případě souhlasí s existencí důvodného podezření, že by mohlo dojít k budoucímu útoku a uvádí, že konfrontace žalobce nebyla nutná. Vyjádřil se také k vyjádření žalobce v kasační stížnosti, kde tvrdil, že policisté mají na rozhodnutí o vykázání 24 hodin, což nesouhlasí, neboť vykázání se provádí bezprostředně poté, kdy je zjištěn důvodný předpoklad o budoucím fyzickém útoku. Krajský soud tak podle nejvyššího správního soudu dospěl k nesprávnému závěru o tom, že vykázání bylo předčasné z důvodu neověření si informací u vykazované osoby.⁵⁵

Nejvyšší správní soud označil žalobcův návrh vyjádřený v kasační stížnosti k provedení důkazů za bezpředmětný, neboť jejich neprovedení nemělo na rozhodnutí vliv. Souhrnně došel Nejvyšší správní soud k závěru, že napadený rozsudek krajského soudu sp. zn.

⁵⁴ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. května 2013, sp. zn. 6 As 62/2018-18

⁵⁵ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. ledna 2023, sp. zn. 8 As 219/2022-41

59 A 43/2022-73⁵⁶ je z části nezákonný a z části nepřezkoumatelný, proto jej zrušil a vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení. Nepřezkoumatelnost soud spatřuje v jednání, kdy se policisté nejdříve nepokusili zjistit, zda se vykázaný nachází v bytě, neboť kdyby se na místo dostavili mohlo dojít k vykázání za přítomnosti vykázané osoby. Nezákonnost Nejvyšší správní soud spatřuje v tom, že nestačí pouze výpověď ohrožené osoby, pokud je možné získat další informace ohledně situace, k čemuž mohlo dojít, pokud by policisté byli přítomni na místě vykázání.⁵⁷

Z judikatury tedy jasně vyplývají důležité doplňující informace týkající se vykázání. Je zde např. blíže osvětlen pojem ústnosti při provádění vykázání a je zde stanoveno, že telefonické oznámení podmínky ústnosti nesplňuje. Dále můžeme z judikatury specifikovat, že k vykázání bez přítomnosti vykázané osoby může dojít jen v případě, že policie neví, kde se tato osoba nachází, nebo by bylo příliš obtížné se k ní dostat. To jsou velmi podstatné faktory, které upřesňují podmínky uvedené v policejním zákoně.⁵⁸

⁵⁶ Rozsudek krajského soudu ze dne 9. září 2022, sp. zn. 59 A 43/2022-73

⁵⁷ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. ledna 2023, sp. zn. 8 As 219/2022-41

⁵⁸ § 44 odst. 3 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky

Závěr

V této práci jsem se zabývala problematikou institutu vykázání. Práce si na začátku vymezila určité cíle, které se pokoušela naplnit. Mezi tyto cíle patřilo vymezení základních pojmů, definování pojmu domácího násilí, popsání vývoje právní úpravy, a nakonec praktické příklady. Dle mého názoru, byly stanovené cíle práce úspěšně naplněny. První kapitola vysvětlila základní pojmy nezbytné k pochopení procesu vykázání. Druhá kapitola se zabývala pojmem domácí násilí, uvedla jeho nejčastější znaky a představila i druhy domácího násilí. U těchto druhů byly uvedeny nejčastější rysy jednání násilníka a další specifické prvky pro jednotlivé druhy. Důležitou roli v této kapitole hrála i část o ochraně před domácím násilím, kde byly uvedeny možnosti ochrany, jednotlivé instituce působící v této oblasti a předpisy, upravující práva ohrožených osob. Kapitola podrobněji popisuje možnost prodloužení vykázání a uvádí doplňující právní úpravu. Následující kapitola se zabývala vývojem právní úpravy od samých počátků, kdy ještě institut vykázání žádnou speciální právní úpravu neměl. Pokračovala přes starý policejní zákon⁵⁹ až po reformu Policie ČR, během níž byl vypracován nový návrh policejního zákona⁶⁰, který se používá dodnes. Kapitola obsahuje i přiblížení aktuální právní úpravy institutu vykázání a její podrobnější rozebrání pomocí komentářů k policejnímu zákonu. Obsahuje také velmi důležitá ustanovení o právech a povinnostech všech zúčastněných osob. Poslední kapitola se měla zabývat praktickou částí a na konkrétních případech ukázat problematiku vykázání. Dle mého názoru analyzování judikátu úspěšně naplnilo cíl stanovený na začátku. V každém z případů je představen nějaký problematický aspekt, u nějž je následně vylíčeno, jak se k němu přistupuje v praxi a jaké stanovisko zaujímají soudy.

Ke zjištění odpovědi na výzkumnou otázku: „Představuje právní úprava institutu vykázání dostatečně efektivní prostředek k ochraně ohrožených osob?“ mi napomohlo zkoumání vývoje právní úpravy v čase. Z tohoto zkoumání vyplývá, že nyní mají příslušníci Policie ČR širší pole působnosti. Dříve pro vykázání neexistovala speciální právní úprava, což policistům způsobovalo značné problémy v užití jejich pravomocí. Policisté se mohli řídit pouze obecnými oprávněními danými tehdejšími předpisy. V praxi to znamenalo, že policisté nemohli zasáhnout dříve, než bylo oběti skutečně ublíženo natolik, že se jednání dalo považovat za trestný čin. Díky zákonu č. 135/2006 Sb., na ochranu před domácím násilím, který novelizoval tehdejší zákon č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, byl institut vykázání

⁵⁹ Zákon č. 383/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění zákona 273/2008 Sb., o Policii České republiky

⁶⁰ Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů

oficiálně včleněn do policejního zákona. Tato novinka umožňovala policistům zasáhnout do kritické situace dříve, než došlo k závažnějším následkům tedy ke spáchání trestného činu. Jak již text práce předestírá vykazání nebezpečné osoby ze společného obydlí poskytuje oběti čas a prostor. Oběť získává ochranu a prostor, který jí umožňuje udělat potřebné kroky k nalezení pomoci. Z těchto důvodů považuji právní úpravu institutu vykazání za dostatečně efektivní prostředek k ochraně ohrožených osob.

Druhá výzkumná otázka zkoumala: „Z jakých důvodů nenaplnuje telefonické oznámení vykazání zákonem stanovenou podmínku ústnosti?“ Odpověď na tuto otázku jsem získala prostřednictvím analýzy příslušné judikatury. Konkrétně rozsudek nejvyššího správního soudu sp. zn. 9 Aps 11/2013-39 se touto problematikou podrobněji zabýval⁶¹. Zprvu se zaobíral výkladem totožným pojmů, načež zjistil, že pokud by zákon umožňoval telefonickou formu oznámení, výslovně by to ve svém znění uvedl, k čemuž v tomto případě nedošlo. Zákon telefonickou formu výslovně nestanovuje. Nejvyšší správní soud tedy uvedl, že pro oznámení o vykazání musí dojít k osobnímu kontaktu mezi vykázanou osobou a příslušníkem Policie ČR. Soud také v závěru konstatoval nemožnost prokázání své identity skrze telefonické spojení. Policista nemůže řádně prokázat svou totožnost, což by mohlo vést k dalším nepříjemnostem. Odpověď je tedy zcela jednoznačná a konstatuje, že telefonické oznámení vykazání nesplňuje zákonem stanovenou podmínku ústnosti. Z toho vyplývá, že vykazání telefonicky provést nelze.

⁶¹ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. prosince 2013, sp. zn. 9 Aps 11/2013-39

Seznam použitých zdrojů

Literatura

- ČÍRTKOVÁ, Ludmila. Forenzně psychologické poznatky k domácímu násilí. *Justícia a ochrana poškozených*, 2015, s. 203-209
- ČUHELOVÁ, Kateřina. *Předběžná opatření ve věcech ochrany proti domácímu násilí*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, 138 s.
- MATES, Pavel. Policejní vykazání. *Právní rozhledy*, 2019, č. 17. Dostupné z: databáze beck-online.cz
- STRÍLKOVÁ, P., FRYŠTÁK, M. *Vykazání jako prostředek ochrany před domácím násilím*. Ostrava: Key Publishing, 2009, 91 s.
- ŠČERBA, Filip a kol. *Trestní zákoník. Komentář*. Praha: C. H. Beck, 2022, 3376 s. Dostupné z: databáze beck-online.cz
- ŠEVČÍK, Drahomír, ŠPATENKOVÁ, Naděžda. *Domácí násilí kontext, dynamika a intervence*. Praha: Portál, 2011, 186 s.
- ŠKODA, Jindřich a kol., *Zákon o policii s komentářem*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2009 397 s.
- ŠTEINBACH, Miroslav a kol. *Zákon o Policii České republiky: Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2019, 300 s. Dostupné z: databáze aspi.cz
- VANGELI, Benedikt. *Zákon o Policii České republiky. Komentář*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014. Dostupné z: databáze beck-online.cz

Internetové zdroje

- *Akční plán prevence domácího a genderově podmíněného násilí na léta 2019-2022*. Praha: Úřad vlády ČR. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/assets/ppov/rovnoprilezitosti-zen-a-muzu/dokumenty/AP-DN---grafikaFINAL.pdf>
- *Akční plán prevence domácího a genderově podmíněného násilí na léta 2015-2018*. Praha: Úřad vlády ČR. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/assets/ppov/rovnoprilezitosti-zen-a-muzu/dokumenty/Akni-plan-prevence-domaciho-a-genderovepodmineneho-nasili.pdf>
- CO JE DOMÁCÍ NÁSILÍ [online]. 2022. Praha: Bílý kruh bezpečí. [cit. 2023-02-11]. Dostupné z: <https://www.domacinasili.cz/co-je-domaci-nasili/>
- Intervenční centrum pro osoby ohrožené domácím násilím Liberec: *Vykazání* [online]. 2020 [cit. 2023-02-22]. Dostupné z: <https://intervencni-centrum.cipslk.cz/vykazani.html>

- Informační portál pro orgány sociálně-právní ochrany dětí. *Systém sociálně-právní ochrany dětí* [online]. Praha [cit. 2023-03-03]. Dostupné z: <https://www.ospod.cz/informace/obecne/system-socialne-pravni-ochrany-deti-v-cr/>
- Justice.cz. *Registr poskytovatelů pomoci obětem trestných činů* [online]. Praha [cit. 2023-03-08]. Dostupné z: <https://www.justice.cz/web/msp/rozvoj-sluzeb-pro-obeti-trestne-cinnosti?clanek=registr-poskytovatelu-pomoci-obetem-trestnych-cinu>
- Ministerstvo práce a sociálních věcí. *Legislativa a systém sociálně-právní ochrany* [online]. [cit. 2023-02-22]. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/legislativa-a-system-socialne-pravni-ochrany>
- OCHRANA PŘED DOMÁCÍM NÁSILÍM. *Domacinasili.cz* [online]. 2022. Praha: Bílý kruh bezpečí. [cit. 2023-02-11]. Dostupné z: <https://www.domacinasili.cz/ochrana-pred-domacim-nasilim/>

Právní předpisy

- Důvodová zpráva k zákonu č. 135/2006 Sb., obecná část.
- Důvodová zpráva k zákonu č. 283/1991 Sb., obecná část.
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. 9. 2012, sp. zn. 7 Tdo 1072/2012
- Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 383/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění zákona 273/2008 Sb., o Policii České republiky
- Zákon č. 135/2006 Sb., na ochranu před domácím násilím, ve znění zákona 150/2002 Sb., soudní řád správní
- Závazný pokyn policejního prezidenta č. 179/2006, kterým se stanoví postup příslušníků Policie České republiky v případech domácího násilí

Judikatura

- Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. prosince 2013, sp. zn. 9 Aps 11/2013-39
- Rozsudek krajského soudu ze dne 9. září 2022, sp. zn. 59 A 43/2022-73
- Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. května 2013, sp. zn. 6 As 62/2018-18
- Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. ledna 2023, sp. zn. 8 As 219/2022-41
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. 9. 2012, sp. zn. 7 Tdo 1072/2012

Abstrakt a klíčová slova

Tato bakalářská práce se zabývá institutem vykázáním z pohledu Policie ČR. Je členěna do 4 kapitol. První kapitola uvádí do dané problematiky a vysvětluje základní pojmy. Druhá se zabývá samotným domácím násilím a ochranou proti němu. Třetí sleduje vývoj právní úpravy v oblasti vykázání a s tím vývoj práv a povinností příslušníku Policie ČR. Čtvrtá se zabývá analýzou judikatury, spolu s představením důležitých aspektů vykázání a případné obraně proti rozhodnutí o vykázání.

Klíčová slova: Institut vykázání, Policie České republiky, domácí násilí, intervenční centrum, orgán sociálně-právní ochrany dětí

Abstract and key words

This bachelor's thesis focuses on The Institute of Banishment from the point of view of the Police of the Czech Republic. Thesis consist of four chapters. The first chapter introduces the issue and explains the basic concepts. The second chapter deals with domestic violence itself and protection against it. The third chapter follows the development of legislation in the field of reporting and with that the development of rights and obligations of a member of the Police of the Czech Republic. The fourth chapter deals with the analysis of jurisprudence, along with the presentation of important aspects of the banishment and the possible defence against the Banishment decision.

Key words: The Institute of Banishment, Police of the Czech Republic, Domestic violence, intervention centre, social-legal child protection authority